

Jude

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Jude (unu hi Judas) an agin da Jesu Kristu ay Jacob (1:1).

Hay Nangitud'an Jude eten Liblu: nan napilin tatagun pa'appohdon Apo Dios an hi Ama ya ipapapto' Jesu (1:1).

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: nan tagun impabagtun Apo Dios.

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: hidin 70 A.D. nin.

Hay Teman ten Liblu: hay apadanan nan nappuhin muntudtuduh nan himba'an.

Hay Outline ten Liblu:

Hay MIPA'INNILAH aat di apadanan nan nappuhin muntudtuduh nan himba'an (1:1-3)

Hay MITUDTUDUH aat di apadanan nan nappuhin muntudtuduh nan himba'an (1:4-16)

Hay ATON AN DUMALAT di apadanan nan nappuhin muntudtuduh nan himba'an (1:17-23)

Hay HOGAT di apadanan nan nappuhin muntudtuduh nan himba'an (1:24-25).

¹Heten tundo' ya nalpun ha'in an agin Jacob^a an hi Jude^b an baal Jesu Kristu.

Muntudo'a' ay da'yun i'ibba' an napilin tatagun pa'appohdon Ama tu'un hi Apo Dios ya ipapapto' Jesu Kristu.

²Gun ni' minaynayun di homo' ya pamhod Apo Dios ay da'yu, ya palenggoon da'yuh nahamad.

^a **1:1** Hay ngadanan nitudo' hinan Biblian di English ya *James* an ta'on un *Jakobus* di immannung an ngadanan nitudo' hinan Biblian di iGreece (bahaom nan introduction di Liblu an Jacob ta innilaom di udum an aatna).

^b **1:1** Hay ohan spelling di ngadana ya *Judas* (Mk. 6:3), ya hiyay ohan agin Jesu Kristu. Ya hay pohdonan ibaga ya *nan tagun impabagtun Apo Dios*.

Hay Aat di Muntudtuduh nan Nibahhaw an Pangat

³Da'yun i'ibba', hay ninomnom'uh itudo'un da'yu ya hay aat di abaliwan tu'un amin, mu bo'on ad ugwan. At hay alyo' ay da'yu ya gun tu'u inaynayun an halimunan nan kinulug tu'u tuwali ti hiyah ne impitudtudun Apo Dios hinan tatagunan adi namaag ya maluman. ⁴Alyo' di umat hitun da'yu ti wadaday mungngohoy ay Apo Dios an niddum hidin nabayag. Nibahhaw nan itudtududah aat di pangipadutu'an Apo Dios ta pangalida ta mabalin an atonda nan adi maphod an pohdon di odol. Ya adida abuluton an hi Jesu Kristu ya anggay di ma'unud an Apu, mu impitudo' tuwalin Apo Dios hidin nabayag an mamolta nan tatagun umat hinay aatda.^c

⁵Ta'on di unyu inilay aatna mu penhod'un ipanomnom ay da'yun ta'on di impangulun Apo Dios nan tataguna ta nakakdad Egypt an nihbutanda ta adida mahkay maligligatan mu la'tot ya pinatoyna nan agguy nangulug ay Hiya.^d ⁶Ya hay oha goh hi na'ulgud ya nan namoltaan nan udumnan a'anghel hidin penghana ti agguyda innaynayun di haaddad abuniyan, at tinaynanda nan nunhituwanda.^e Ya impibalud Apo Dios didah mid pogpognah nan naheingan ta hodonda han algaw an punhumalyaan Apo Dios ay dida. ⁷Ya nomnomonyu goh an umat hinay bimmungtan Apo Dios hinan tatagud Sodom, ya ad Gomorrah, ya nan tataguh nan nun'eheggon an babluy^f ta genhobna dida, at numbalindah dapul^g ti nidugah di baholdan ina'inatday lumihog an umat hi mi'linala'i ya mi'binabai, ti hay linala'i ya elo'day ibbadan linala'i, ya umat goh hinay binabai an elo'day ibbadan binabai. Hi Apo Dios ya inatnay umat hina ta ipa'innilanan amin hinan tatagun ta'on ad ugwan ya wada nan munnononong an apuy an pummoltanah nan tatagun nappuhiy ato'atonda.

⁸Hanan linala'in da'yun mangitudtuduh nan nibahhaw ya umatdah nan minoltan Apo Dios ti nappuhi nan nonomnomonda ya hay pun'amlongan di odolday ato'atonda. Adida goh ibilang an waday nabagbagtu ya un dida, ya na'ampa ahan di pannigdah

^c 1:4 Hay nipaddungana ya nan intudun Enoch hinan verses 14-15.

^d 1:5 Num. 14:26-35. ^e 1:6 Isa. 14:12-15; Ezek. 28:12-17; Mat. 25:41;

Rev. 12:9. ^f 1:7 Hiyah ne duwan babluy an ad Admah ya ad Zeboyim

(Deut. 29:23). ^g 1:7 Gen. 19:24-25, 28.

nan a'anghel ad abuniyan. ⁹Mu ta"on hi Michael an ap'apun di anghel ya agguyna inat di umat hina, ya ene'gonana nan namolta an anghel an hi Satanas. Ti hidin nunhongngilindah un hay mangngal hidin odol Moses ya mi'id di nappuhih inalinan hiya an anggay di nangalyanah, "Hi Apo Dios di okod an mangihingal ay he"a!"^h ¹⁰Mu daten tatagu ya imbaagday malgom an agguйда na'awatan. At umatdah nan animal an adida nomnomon ya inatda, at hiyanan minaynayun di amoltaanda.

¹¹Mahmo'da ahan ti nidugah di moltada! Manu ay ya inunudda din nangat din hi Cain an pinatoynah agina.ⁱ Ya umatda goh ay Balaam hidin penghana an hay pihhuy gamgamonda, at hiyanan intudtududay layah ta binalbaliyanda nan tatagu.^j Ya umatda goh ay Korah hidin penghana an inubahna ti din'ugdah Moses.^k

¹²Danen linala'i di mamain ay da'yuh nan a'am'amunganyuh Punnomnomanyuh nan Natayan ya Namahuan Kristu. Ya hay odolda ya anggay di nonomnomonda ti mid ogondan mangamangan, ya taganday inum ta mid inumon di udum.^l Ya mid di ibadangdah i'ibbada an umatdah nan mangmangitit an bunut an alyon hi unna iyudanan aggu y ti gun iyuy di dibdib. Umatda goh hinan ayiw an mi'id di bunganah nan gutud di bumungaanda, ya namama ti nabuwag, at natoy. ¹³Ya umipabain goh di ato'atonda ti umatdah nan mabi'ah an dalluyun hinan baybay an pun'iha'litnay malgom an lugit hinan pingit di baybay. Ya umatdah nan mun'a'agah an bittuan, at hiyanan indadaan Apo Dios nan munnononong an helong ahan ta way ihinandah enggana.

¹⁴Hi Enoch an nan miyonom an holag hi napu'agan da Adam di nangipa'innilah aat daten nun'appuhiy ugalinan tatagu ya nan ma'at hi pidwa ay dida ti inalinay, "Umali nan Apu tu'un

^h **1:9** Hay nalpuwan ten ulgud ya nan liblu an *Nan Nipatuluan Moses* (unu *The Assumption of Moses*), mu ta"on un hiyah ne nangngalan Jude mu adi tu'u alyon hi un hiya goh di Hapit Apo Dios an ta"on un makulug di imbaagna. Hiya ya umat hinan udumnan liblun nibaag hinan Biblia, mu hana ya bo'on Hapit Apo Dios (Ac. 17:28; I Cor. 13:33; Tit. 1:12; Jud. 14-15). ⁱ **1:11** Gen. 4:1-16. ^j **1:11** Num. 22:1-24:25; II Pet. 2:15. ^k **1:11** Num. 16:1-3, 31-35.

^l **1:12** Hay ugalin nan kimmulug hidin penghana ya iniddumday Punnomnomandah nan Natayan Kristuh din nangananda, ya impingadandah nan nangananday *Nan Agape* (unu Nan Pamhod). (Bahaom nan footnotes di I Cor. 11:21 ya II Pet. 2:13 ta innilaom di udum an aat te.)

itnudnay do'ol ahan an a'anghelna ¹⁵ta humalyaonan amin di tatagu. Ya hanan aggyu nangunud ay Apo Dios ya mamoltada an dumalat di nangata'atandah nun'appuhi ya nan hinapihapitdan Hiyah nun'appuhi."^m

¹⁶Daten tatagu ya munlilidah indat Apo Dios hi umatanda, ya hay nappuhiy laylaydonda. Ya wa ay ta humapitda ya nidugah an iting'idan maphodda. Ya nala'engda goh an humapit ta ma'agay'ayan nan tagun way mabalin an alandan hiya.

Hay Tugun Jude hinan Kimmulug

¹⁷Mu da'yun i'ibba', nomnomonyu din inalin nan a'apostoles Apu tu'un hi Jesu Kristu. ¹⁸Ti inaliday,

“Hay agadyuhan di apogpogan tun luta ya wadaday mamalbalin ditu'un kimmulug,
ya hay laylaydon di tatagun nun'appuhiy hiyay ato'atonda.”ⁿ

¹⁹Ya danen tataguy dumalat hi abahbahan di pun'u'unnudan tu'un kimmulug ti mi'id nan Na'abuniyanan an Lennawan dida, at hiyanan un anggay nan impa'enghan di tataguh tun lutay inilada.

²⁰Mu da'yun i'ibba ya hay at ni' ihamadan di pangulug tu'un Apo Dios di nomnomnomon tu'u. Ya hinan punluwaluanyu ya mundenol ayuh nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios. ²¹Ya punnonngonyun mangedenol hi pamhod Apo Dios ad ugwan an gun tu'u panodan hinan pi'taguan tu'uh mid pogpogna an odowon tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu an dumalat di homo'nan ditu'u.

²²Badangan tu'u nan munduwaduway pangulugna, ²³ya tugunonyu dida ta mabaliwandah nan amoltaandad imbelnu. Ya hom'onnyu dida ta al'alu'onnyu didan kumulug ay Apo Dios. Mu emayaanyu ti ini ya middum ayuh nan nun'appuhin ato'atonda.

^m 1:15 Heten nangalyan Enoch ya aggyu nitudo' hinan Old Testament, mu nitudo' hinan *Liblu an Enoch* an nan ohan dadan an liblu. Ya ta"on un makulug nan inalina mu adi tu'u alyon hi un Hapit Apo Dios henen liblu (bahaom nan footnote di Jude 1:9 ta innilaom di udum an aat te).
ⁿ 1:18 Hi Apostoles Peter di ohan nipaddungan nan intududa (II Pet. 2:1; 3:3).

Hay Aat di Anabagtun Apo Dios

²⁴Madayaw hi Apo Dios an abalinanan mangipapto' ay ditu'u ta adi tu'u du'gon di pangulug tu'un Hiya ta udum hi algaw ya mipattig tu'un mun'am'amlong an mi'id di bahol tu'uh hinagangna an na'abbagbagtu. ²⁵Hiya ya anggay di Dios an mangibaliw ay ditu'u, ya mi'id di udum. Ya dumalat ni' ay Apu tu'un hi Jesu Kristu ya abuluton an amin di tatagun hi Apo Dios di ma"aphod, ya na'abbagbagtu, ya mangipapto' hi an amin, ya ongol di abalinana tuwalih din hopapna ya un mawadan amin di logom ya ad ugwan hi mid pogpogna! Amen.°

° 1:25 Hay pohdonan ibaga ya *hene ya abuluto' ahan!*